

OP GOEDEN VRIJDAG.

KORTE STICHTELIJKE GEDACHTEN

BIJ

HET LEZEN VAN HET EVANGELIE

AANGAANDE

HET LIJDEN EN STERVEN VAN ONZEN HEERE EN ZALIGMAKER

JESUS CHRISTUS,

DOOR

DR. H. F. KOHLBRÜGGE,

IN LEVEN PREDIKANT BIJ DE NEDERLANDSCH-GEREFOEMERDE GEMEENTE
TE ELBERFELD.

AMSTERDAM

1886

OP GOEDEN VRIJDAG.

„O alle gij dorstigen, komt tot de wateren! en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk! – Hoort aandachtelijk naar Mij, en eet het goede, en laat uwe ziel in vettigheid zich verlustigen. – Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort en uwe ziel zal leven, want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids, spreekt de Heere“ Jes. 55. „Ja, zing vroolijk, gij onvruchtbare – juich, die geen barensnood gehad hebt, want de kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde, zegt de Heere“ Jes. 54. „Sta op mijne vriendinne, mijne schoone, en kom!“ zoo roept onze Koning Salomo ons toe: Hij onze Vriend, die blank en rood is, Hij noodigt ons om met Hem te gaan in de specerijbeddekens en te zien, hoe Hij de leliën vergadert; laat ons zien, hoe Hij de banier draagt boven tienduizenden.

1. Wij gaan met onzen Koning van uit het rechthuis van Pilatus, langs den weg der smarte, tot op Golgotha.
2. Op Golgotha zien wij, verslagen en aanbiddend, hoe onze Koning voor ons uit de beek drinkt.
3. Wij hooren met de ooren der ziel Zijne zeven woorden, gesproken van het kruis, en zien, hoe Hij Zich aan onzen dood overgeeft en der zonde sterft.
4. Wij vernemen, hoe onmiddellijk na Zijnen dood alles voor Hem getuigt, opdat ook wij gelooven.
5. Wij zien het eindelijk mede aan; hoe onze Heere van het kruis genomen en begraven wordt.

Ik stel mij broeders en zusters voor den geest, die smarten lijden en bedenkelijk ziek zijn, en bied hun met blijdschap der ziel rozen aan, die mij gezond maakten, die ik vond door aanwijzing van hooger hand op de Alpen van Golgotha. Ik spreek met toepassing:

’t Heilgeheim wordt aan Zijn vrinden,
Naar Zijn vreêverbond getoond.

1.

Pilatus geeft Jesus over om gekruisigd te worden – en onze Borg laat Zich overgeven om gekruisigd te worden, ten einde wij, die Hem van den Vader gegeven zijn, niet aan den duivel overgegeven worden, neen, maar aan des Heeren heilige engelen, opdat die ons binnenleiden in het paleis Zijner heiligheid, in Zijne bruiloftszaal, en wij daar door Hem gekroond worden met de kroon der gerechtigheid; – opdat Hij ons den Vader voorstelle, zeggende: „Zie Heere, Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt“, en de Vader ons aanneme als reeds door Hem gezegend, en ons eeuwig zegene om de volmaakte borggerechtigheid Zijns Zoons, onzes Heeren, die Zich voor ons liet kruisigen.

De krijgsknechten bespotten den Heere Jesus andermaal, trekken Hem den spotmantel af en doen Hem Zijne eigene kleederen weder aan.

’t Hoovaardig volk heeft Mij op ’t felst bespot,
’k Ben echter niet van Uwe Wet geweken.

Welke genadige beschikking, opdat wij alles vervuld zouden zien, wat van den Heere geschreven staat. In hunne onwetendheid nemen zij Hem allen schijn van koninklijke heerlijkheid af, en trekken Hem Zijne eigene kleederen aan; anders waren de woorden van Psalm 22 onvervuld gebleven: „Zij

deelen Mijne kleederen onder zich.“ Zoo kunnen wij nu verzekerd zijn: het zal alles waarheid worden, het zal alles komen, wat de Heere voor ons weggelegd heeft, het lijden, ja, maar ook de heerlijkheid daarna. Zoo rust de waarheid der Goddelijke voorzienigheid voor des Heeren volk op het lijden van onzen Borg. Den Heere worden Zijne eigene kleederen weder aangetrokken; evenzo legde Aäron op den grooten verzoendag zijne gouden kleederen af, en trok men hem linnen kleederen aan. Ach! de duivelen, met de wereld, hangen ons menigen spotmantel om, en onze eigene zonden helpen mede; maar onze Borg heeft het verworven, dat het van al Zijne Josua's kan gezegd worden: „De engelen togen hem kleederen aan.“ Onze eigene kleederen, de witte kleederen der gerechtigheid, die ons de Heere gaf, moeten de vijanden ons weder aantrekken, zooals Saul deed, toen hij tot David zeide: „Gij zijt rechtvaardiger dan ik.“

De krijgsknechten nemen Jesus en leiden Hem weg. Ziet, zoo laat onze Borg Zich voor ons nemen, opdat wij niet weggenomen worden door den toekomenden toorn. Laat nu alles staan, alles gaan, dat ons alles genomen worde, – zoo wij nu maar Jesus nemen door het geloof als ons eenige en volmaakte offer voor God, zoo zullen noch onze zonden, noch de duivelen ons weggleiden, neen, alsdan zullen wij met het oog op onzen Borg, dien wij door genade hebben mogen kiezen, zeggen en zingen: „Ik weet, dat de Heere mijn Herder is, mij zal niets ontbreken, Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid om Zijns Naams wil“. En of dan ook anderen ons komen binden on ons leiden, waarheen wij niet willen, zoo heeft onze Borg, doordat Hij Zich liet heenleiden, ons verworven, dat de Heere ons toch zóó leidt naar Zijnen raad, terwijl de vijanden ons, zoo wij des Heeren geboden bewaren, nergens heenleiden kunnen, dan waarheen de Heere wil, zoodat het toch de rechte weg is naar de stad Zijner heerlijkheid. Zoo zullen wij dan ook op den weg, die aan vleesch en bloed niet behaagt, op den weg der smart, deze schampere vraag: „Waar gaat dat heen met u?“ vol vertrouwen mogen beantwoorden: „Dat gaat met mij tot eer en eeuwige heerlijkheid“; want zoo wij met Hem lijden, zoo zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden.

Jesus draagt Zijn kruis; een paal met een dwarsbalk op den door geeselslagen opengereten rug en schouder. Dat was niet Zijn kruis, maar *mijn* en *uw* kruis. Het onze wordt het Zijne, onze vloek, onze smaad, schande en smart, – het Zijne wordt het, onze. Wonderbare ruiling! – dat kan slechts eeuwige liefde doen. Hier gaat de ware Mozes met den staf, om de Roode zee van Gods toorn te deelen, opdat Gods volk er droogvoets doorga. Hier neemt de ware Mozes het hout, om dat te werpen in onze bittere wateren, opdat zij zoet worden. Hier is de rechte Eliza, die hout neemt en het laat zinken, om een stuk ijzer te doen opkomen, en op het water te doen bovendrijven. Hier is de vervulling van Psalm 45: „Gord Uw zwaard aan de heup, o Held! – rijd voorspoediglijk in Uwe heerlijkheid, op het woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid“. Hier zien wij Zijne heerschappij op Zijne schouderen, volgens Jes. 9, en hoe gewillig draagt Hij dat vloekhout, om van dat hout voor ons te maken eenen boom des levens, van welken wij eten mogen, een eeuwig leven in het nieuwe paradijs. Als wij dan nu een kruis dragen, ons door den Vader, die in de hemelen is, opgelegd, welk kruis dragen wij dan? Het is Zijn kruis, ons eene eer in het oog der engelen, en dit ons kruis maakt Hij ook tot Zijn kruis. Hij droog ons, toen Hij Zijn kruis droeg, en Hij draagt ons nog met ons kruis. „Mijne genade is u genoeg“, zeide Hij tot Paulus, toen deze Hem klaagde over den doorn in zijn vleesch.

Eene groote menigte van volk en van vrouwen volgt Hem, welke ook weenen en Hem beklagen. „Gij dochters van Jerusaleem“, zegt Jesus, „weent niet over mij, maar over u zelve; – – – indien zij dit aan het groene hout doen, wat zal aan het dorre geschieden?“ Luk. 23, vs. 27-31. Welgelukzalig zijt gij volk, dat de Heere heeft uitverkoren van uit de groote menigte, om Hem niet met vleeschelijk

beklag, niet met droefheid naar de wereld te volgen, maar om den weg der smarte met den Heere te gaan in waarachtige droefheid naar God! gij volk, dat Hem vergezelt met een verslagen en gebroken geest, met ootmoedige smeekgebeden: „Verlos mij van mijne bloedschulden, o God mijns heils!“ De buiken, die baren en de borsten, die zoogen – de geloovige moeders mogen van den Borg zegen verwachten voor hare vrucht, en de kinderen worden verzegeld met het teeken en zegel van het verbond Zijner eeuwige genade, naar Zijne verbondsbelofte, welke wij lezen Jes. 54, vs. 13.

De Heere Jesus spreekt van dor hout en van groen hout; het dorre hout zijn wij, zoo wij geene vrucht dragen. Waartoe is het hout van den wijnstok nuttig, zoo het geene vrucht draagt? Ik heb u, die omtrent de vrucht onverschillig zijt, niets goeds te verzekeren, maar wel oordeelen aan te kondigen, u en uwen kinderen! Arme Christenwereld, die van het lijden des Heeren Jesus, van Zijne heilige onschuld, en daarvan, wáárom Hij leed, kennis draagt, en bij dat alles onbekeerd blijft, en niet beter maar erger zijt dan de heidenwereld, – mocht gij nog in tijds bedenken wat tot uwen vrede dient! – Gelukkig volk daarentegen, dat er zielsbenaauwd over is, zulk een dor hout te zijn, en wien het toch om vrucht te doen is, klemt u vast aan dat groene hout; hooren wij de woorden van onzen Borg: „Efraïm, wat heb Ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord, en zal op hem zien. Ik zal hem zijn als een groenende denneboom, uwe vrucht is uit Mij gevonden“. Hosea 14, vs. 9.

De krijgsknechten dwingen eenen Simon van Cyrene, die daar voorbij ging, komende van den akker, dat hij Jesus kruis drage. Mark. 15, vs. 21. De Heere, die Zich als een lam ter slachtbank liet leiden, droeg Zijn kruis gewillig; maar hoe onoverwinnelijk ook, als een leeuw in liefde, Hij gevoelt door en door den last der beteekenis van dat zware hout, den last van Gods toorn en vloek, en Hij zinkt er onder weg. Om voort te komen, dwingen de krijgsknechten dien Simon. Geweldige vrijheid en macht der genade! hoe menigeen heeft een akker gekocht, en is gegaan om dien te bezien of draagt iets van dien akker mede, en wil den lijdenden Heiland, ofschoon Hem ziende, voorbij gaan, – en hij wordt vastgehouden! Wat hij van het zijne met zich draagt, wordt hem door de wereld onder des Heeren hoog bestuur afgenomen, en de Heere vervult Zijn woord: „Ik zal u brengen onder den band des verbonds“ Ezech. 20, vs. 37. „Ik zal hunlieder afkeering genezen, Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben, want Mijn toorn is van hem gekeerd“ Hosea 14, vs. 5. Eerst willen wij niet, neen wij willen er niet aan om des Heeren kruis, om ons eigen kruis op ons te nemen en het den Heere na te dragen; het vleesch wil er niet aan, om Christi smaadheid te dragen. Maar God de Vader heeft wel middelen, om ons gedwee en gewillig te maken, ja om genade te geven, zoodat wij den Heere het kruis nadragen met blijdschap; en de Borg verzoent alle onwilligheid en al het morren onder het kruis, en verwerft ook genade om het goed te dragen.

Wie genade ontvangt van zijnen God om het goed te dragen, wordt met zijn kruis gedragen door den Heere, het kruis draagt hem in den Heere; en dat zal onze huisvrouw en onzen kinderen niet schaden, dat wij de smaadheid van den Koning der eere gedragen hebben. De Heere beloont koninklijk: Hij laat onze kinderen aangeschreven worden in de Gemeente der levenden en het aardrijk beërven, maar het zaad der goddeloozen wordt verdorven in duisternissen. De apostel Paulus noemt alzoo Simons zoon Rufus eenen uitverkorene in den Heere en diens moeder *zijne* moeder, Rom. 16, vs. 13, en Alexander ware in het Evangelie van Markus niet genoemd, zoo hij niet bij des Heeren heiligen in goeden naam gestaan had.

Jesus gaat uit naar de plaats, genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreuwsch genaamd wordt Golgotha. Zij brachten Hem daarheen, en Hij ging daarhenen uit. Niet anders dan gelijk een misdadiger, die het recht der wet erkent en liever sterft, dan dat de wet zou te niet gaan, – ja, gelijk een misdadiger, die de verdiende straf des doods erkent en zijn doodvonnis onderteekend heeft, naar

de plaats gaat waar dat vonnis aan hem zal voltrokken worden, niet anders ging onze Borg voor ons naar Golgotha. Dat was Zijne liefde, dat Hij Zich niet anders wilde kennen dan alsof Hij de misdaden begaan had, die Zijn volk begaan heeft, dan alsof Hij den dood verdiend en dien te ondergaan had, dien wij verdiend hebben en ondergaan moesten. Dat was Zijne liefde, dat Hij dit vasthield: „Nu Ik hier lijd en sterf, wordt van de Mijnen de schuld en straf niet meer geeischt, maar door Mijnen dood verschaft en geef Ik hun, die de Vader Mij gaf, het eeuwige leven, zoodat zij nooit in het gericht komen en den dood niet zien, maar, door Mij van toorn en van den eeuwigen dood bevrijd, met Mij in de eeuwige zaligheid inkomen!“

Wat was dat voor eene plaats? „Eene plaats van doodshoofden en bekkeneelen“ heet zij in het Grieksch, een veld waarop de beenderen uitbleeken en de doodshoofden gezien worden van zoovele om hunne misdaden veroordeelden. Hier heerschte de dood, en rondom verspreid lagen de schrikkelijke bewijzen, hoe de dood heerscht; en dit is nog slechts de zichtbare bezoldiging van de zonde en overtreding. Wat zegt u een doodshoofd? Het is een hoofd, eens omgeven met vleesch en huid – wat is het hoofdje van het kind voor de moeder – het hoofd des mans voor de vrouw – der vrouw voor den man? ... en nu ligt daar het hoofd, eenmaal geliefd en begeerd vanwege de oogen, de wangen, de lippen en de spraak; – en die mensch was een misdadiger voor de wet, een zondaar voor God. – Wat predikt nu dit doodshoofd? „Dat is het zichtbare einde van onze heerlijkheid!“ En te dezer plaatse, op dit schandelijke galgenveld, wil de heilige Heiland, wil de Schepper van hemel en aarde lijden en sterven.

Golgotha heet deze plaats in het Hebreuwsch; waarom zegt ons dit het Evangelie? Dit woord luidt evenals „woeste steenhoop“; welnu, onze gansche heerlijkheid en macht loopt dààrop uit, dat wij buiten de genade, zonder God, alles tot een woesten steenhoop maken en gemaakt hebben, een Babel dat ten ondergegaan is. Alzoo gesteld is de geheele aarde door onze misdaad; – onze Borg wil de woeste plaatsen weder bouwen, dat Jerusalem zal gebouwd heeten. De raderen van des Heeren raad rollen daarheen, en de Profeet hoort de beweging en het werk der raderen in het woord: Galgal Ezech. 10, vs. 13. Mijn Verlosser op Golgotha, ik Zijn verlost in den hemel, op Zions berg met honderd vier en veertig duizend verzegelden!

2.

Op Golgotha zien wij, met verslagenheid en aanbidding, hoe onze Koning uit de beek drinkt Ps. 110, vs. 7.

Zij gaven Hem te drinken edik met gal gemengd; en als Hij dien gesmaakt had, wilde Hij niet drinken. Matth. 27, vs. 34. Zoo werd Psalm 69 vervuld: „De versmaadheid heeft Mijn hart gebroken en Ik ben zeer zwak; en Ik heb gewacht naar medelijden; maar daar is geen, en naar vertroosters, maar heb hen niet gevonden. Ja, zij hebben Mij gal tot Mijne spijze gegeven, en in Mijnen dorst hebben zij Mij edik te drinken gegeven“. De Heere wilde dien verdoovenden drank niet; Hij wil dat gif in den drinkbeker, dien de Vader Hem te drinken gegeven had, niet hebben, maar vol van wrake Zijns Gods om de Zijnen te verlossen, wil Hij de wijnpers treden in de kracht des Heiligen Geestes. Zoo rijst van uit de bitterheid des wortels de zoetigheid van den olijf. Hij verzoent hier de Zijnen, dat zij zoo vaak de verdoovende middelen van de wereld tot verzachting van hun lijden aannemen en daardoor onder de wreede barmhartigheden der goddeloozen geraken, en Hij verwerft voor hen den Geest der genade, zoodat zij zulke barmhartigheden van zich wijzen. Maar o, die ontfermende Borg! wat Hij ons geeft in onzen grooten dorst betuigt Zijne Sulamith, als zij zegt: „Zijne vrucht is mijn gehemelte zoet. Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijne banier over mij. Ondersteunt

gijlieden mij met de flesschen, versterkt mij met de appelen, want ik ben krank van liefde“ Hoogl. 2, vs. 3-5. „Uwe uitnemende liefde, (o Vredevorst) is beter dan wijn“, Hoofdst. 1, vs. 2. Waarlijk, op dezen berg Golgotha maakt Hij, de Heere der heirscharen, terwijl Hij zelf honger en dorst lijdt en elk verdopvingsmiddel versmaadt, allen volken een vetten maaltijd, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn Jes. 25, vs. 6. Dat wij ons toch niet verwonderen of beklagen, als de wereld ons wel spijzigen wil, maar met gal, ons wel drenken wil, maar met edik, – zoo deed zij onzen Heere: het is ons een waarteeken, dat wij des Heeren zijn; en wat was ons beste offer, dat wij Hem brachten, anders dan gal met edik vermengd?

Daar werden ook twee anderen, zijnde kwaaddoeners, met Hem geleid, om met Hem gedood te worden, – zoo zegt de Evangelist Lukas Hoofdst. 23, vs. 32; en de Evangelist Johannes: Alwaar zij Hem kruisigden, en met Hem twee anderen, aan elke zijde eenen, en Jesus in het midden.

De beide kwaaddoeners zijn een beeld der Joden en der Heidenen. De eene, der zich verhardende Joden, en der zich verhardende menschen in het algemeen, – de andere, der Heidenen, die zich tot den Heere bekeerden. Het is schrikkelijk om te lezen, dat Hij, die geene zonde gekend heeft, zoodanig onder de kwaaddoeners werd gerekend, dat Hij in het midden van twee hunner gekruist werd, als ware Hij de grootste kwaaddoener: Maar hoe zeer heeft dat God den Vader behaagd! Wij lezen Jes. 53, vs. 12: „Daarom zal ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als eenen roof deelen, omdat Hij Zijne ziel uitgestort heeft in den dood en met de overtreders is geteld geweest, en Hij veler zonde gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft“. Waren wij niet overtreders? Blijven wij niet overtreders tot onzen dood, voor Gods heilige Wet, zooals die geestelijk is?

Ofschoon wij kwaaddoeners zijn, willen wij toch altijd goed heeten, goed gedaan hebben en ons niet met de overtreders laten medetellen: dat blijft ons zoo bij tot aan onzen dood toe. Maar de Heilige Heere heeft er Zich wel meê willen laten tellen, ja heeft als de voornaamste overtreder aange-merkt willen worden, om als Borg in onzen persoon voor ons te betalen en op te treden, opdat Hij alle bekommerden mocht troosten met Zijne toespraak: „Ik heb geweten, dat gij van den buik af een overtreder genaamd zijt. Om Mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe“ Jes. 48, vs. 9.

Bekommerd gemoed! kwaaddoeners zijn met den Heere gedood: – zie eens, of uw oude mensch niet ook met Hem gedood is!

Als de Heere in ons midden is, waar is Hij dan? Al het goede, dat wij denken of verrichten, is door Zijnen verworvenen Geest; al het overige bedekt Hij met Zijne genade en borggerechtigheid, of wie is er, die goed doet en niet zondigt?

Onze Heere met de kwaaddoeners, – wij, kwaaddoeners, met de engelen – welke genade!

Maar als wij nu den Heere daar zoo zien hangen aan het kruis, o dat wij dan om verlichtende, heiligende genade des Geestes smeeken, teneinde wij onzen toestand, waarin wij ons met Adam, door het eten tegen het gebod, gebracht hebben, recht inzien, en ootmoedig belijden, opdat ons zielsoog verlicht en de vlaswiek des geloofs aangeblazen worde, om onzen Borg te aanschouwen in onzen toestand. Dáár aan dat kruis moesten wij hangen, zoo ver hebben wij het gebracht met onze kennis van goed en kwaad, dat wij schandelijk tusschen hemel en aarde blijven hangen, met handen en voeten vastgenageld door den duivel, als een toonbeeld van onze eigene vermetelheid om met onzen wil en ons verstand den hemel te bestormen en in te nemen. Welke vloek van boven is daar losgebrosen boven ons hoofd! Daar hangt de Borg als een vloek voor ons, opdat wij in Hem Zijnen

zegen deelachtig worden, en opdat wij ook anderen, ook onze kinderen zegenen. Daar hangt Hij met doorboorde, met vastgenagelde handen en voeten aan het kruis, kan er niet af, en de geringste beweging veroorzaakt Hem de onuitsprekelijkste smarten. Hij kan niets doen dan Zich aan des Vaders wil en aan het geschrevene Woord houden. Dat alles lijdt Hij, om onze handen en voeten vrij te maken tot het doen van des Heeren wil, en om ons toe te bereiden, opdat wij gelooven, en geloovig des Heeren Woord aannemen, ja, ons daaraan houden zonder handen, en in de wegen Zijner bevelen wandelen zonder ons eigen loopen of eigen willen. Zijne handen en voeten zijn doorboord, opdat wij, in Zijn bloed en Geest herboren, vrijgemaakt wierden tot alle vrije beweging in den Geest, als een vrijwillig volk Hem dienende. Hij is aan het kruis vastgenageld, opdat wij van elke geestelijke en lichamelijke ongelegenheid, waarvan wij niet kunnen afkomen, toch afkomen, en op Zijne genade drijven. Op het hout in het paradijs zat de dood om ons te doden, op het hout hier op Golgotha verslindt onze Borg den dood voor eeuwig, en maakt Hij Zijn kruis tot een boom des levens; en Hij verwerft ons de macht om daarvan te eten, zoodat wij eeuwig leven hebben door het geloof aan het eeuwige Woord. Toen Hij, aan het kruis hangende, de eene hand uitstreckte, greep Hij den dood om hem te doden in Zijnen dood; met de uitstrekking van de andere nam Hij het eeuwige leven uit des Vaders liefdeschat, om het aan Zijne doden uit vrije gunst te schenken. Was het de oude slang, die, met hare spitse tong, met de tong der kruisnagelen, onzen Held de versenen doorboorde, Hij vermorzelde met doorboorde voeten haar den kop; – met de kruispaal versloeg Hij den harigen schedel desgenen, die in zijne schulden wandelt. Derhalve zegge nu elk, die niet weet waar anders heen: „Mijne zaligheid, mijne liefde is gekruist: dus is zij, door mijnen God aldaar vastgehecht, mij eeuwig ten goede – daarheen, daarheen, mijne ziele! Mijn Zaligmaker aan het kruis – en ik aan Zijne borst.“

Pilatus schreef ook een opschrift en zette dat op het kruis, en daar was geschreven: JESUS DE NAZARENER, DE KONING DER JODEN.

O welk een opschrift zou er boven ons hoofd moeten staan, boven ons kruis, het moge een lichamenlijk of een geestelijk kruis zijn, zoo de Rechter van hemel en aarde onze schuld, waarmede wij ons van het eene kruis op het andere brengen, openbaar wilde maken voor menschen en engelen! Maar onze Borg verwerft ons door Zijn opschrift op Zijn kruis, dat wij als Zijn priesterlijk volk eene gouden plaat voor het voorhoofd ontvangen met dit opschrift: „De heiligheid des Heeren“, nadat Hij al onze zonden, die in hart en nieren wonen, genadiglijk bedekt, gelijk geschreven staat: „Welgelukzalig is hij – wiens zonde bedekt is“. Mocht het opschrift op des Heeren kruis voor onze oogen blijven, ook dan zelfs nog, als zij in het sterven gebroken zijn! Wij mogen het lezen in onze eigene taal, gelijk toen vele Joden het lazen, geschreven in de drie toenmaals meest bekende talen, ten einde het allen volken kon meêgedeeld worden. Het opschrift heeft den Heere niet beschuldigd, maar verheerlijkt. De vijanden hebben niet kunnen bewerken, dat het Evangelie niet op het kruis kwame te staan, en al hunne pogingen om het veranderd te krijgen, mislukten. God, die Pilatus in de pen gaf, zóó te schrijven, stijfde hem om te zeggen: „Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.“ Wij hooren hier Gods stem door middel van een aardschen rechter. Het blijft onveranderlijk: Jesus is Koning, een Koning der Joden, dat is dergenen, die Hem loven; en Zijn toenaam Nazarener, volgens welken Hij niet goed kan zijn, noch iets goeds kan doen, is onze smaad, dat wij niets goeds kunnen, welke schande Hij op Zich neemt; – allen, die Hem niet willen loven, zullen Hem Zijne kroon en Zijnen scepter evenwel niet ontnemen. Hij heerscht van het kruis af, en van dat kruis af blijft Hij toerekenen en schenken de door Hem aangebrachte gerechtigheid aan allen, die als goddeloozen God gelooven, en tot dezen Koning der gerechtigheid en des vredes hunne toevlucht nemen.

De krijgsknechten dan, als zij Jesus gekruist hadden, namen Zijne kleederen, en maakten vier deelen, voor elken krijgsknecht een deel, en den rok. De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven.

Zij zeiden tot elkander: Laat ons dezen niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens die zijn zal; opdat de Schrift vervuld worde, die zegt: „Zij hebben Mijne kleederen onder zich verdeeld en over Mijne kleeding hebben zij het lot geworpen“. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.

Zoo lezen wij in het Evangelie van Johannes, Hoofdst. 19, vs. 23, 24. Zoo hebben dan de krijgsknechten, die de Schrift in het geheel niet kenden, het getuigenis Gods waargemaakt, hetwelk Hij van alle onbekeerde menschen getuigt, dat zij Hem en den Zijnen niet eens de kleederen laten, maar hen van alles berooven, terwijl Hij het toch is, die den mensch van alles voorziet, en het den Zijnen geeft, om velen te bekleeden en rijk te maken met hunne zegeningen en gebeden. Die zonde van beroving moest de mensch aan den Heere Jesus in het openbaar bedrijven; maar Hij vergunt het, dat Zijne kleederen in de vier winden verdeeld worden, en Hij zal wel zorgen voor de verborgene eenheid der genadige bedekking van allen, wier lot Hij laat vallen in liefelijke plaatsen, en aan wie Hij eene schoone erfenis laat geworden. Wien dit gebeurt, die looft zijnen Koning, dat Hij hem zoo genadiglijk bekleedt naar het lichaam, zoodat hij bij veel nood evenwel getuigen mag, dat zijne kleederen en schoenen niet versleten zijn op de groote reize door de woestijn; en hij zingt mede met allen, die door hunnen Borg in witte kleederen gekleed zijn: „Ik ben zeer vroolijk in den Heere – want Hij heeft mij bekleed met de kleederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan“ Jes. 61, vs. 10.

Maar wie van ons kan er aan denken, dat Hij, de Heere, zoo naakt en bloot aan het kruis hing, zonder tegelijkertijd te denken aan al de zonden en schande zijner naaktheid, aan al de overtredingen van het zevende gebod? O welk een duren prijs betaalt de Borg, vooral bij de ijsskoude zonsverduistering, drie uren lang, dáárvóór, dat het eerste ouder paar, eens naakt, zonder zich te schamen, alleen omgeven van het licht van des Heeren beeld, door hunne overtreding geene andere wetenschap verkregen dan dat zij naakt waren, en nu zich schaamden, toen dat beeld Gods uit de ziel weg was, en het hart op eens vervuld was met onreine begeerlijkheden. Ik teeken hierbij aan Levit. 18; Ezech. 16 en Rom. 1, vs. 27. O wat al gruwelen der onkuischheid komen er voort uit ons hart! Daarvoor leed de Heere, daarvoor werd Hij schuld betalende Borg, en verwierf Hij den Geest der heiligmaking, dat alle over hunne zonden bekommerden mogen zeggen: „Mijn Zaligmaker hing naakt aan het kruis, tusschen de kwaaddoeners – en ik mag door Zijne genade met Hem aanzitten in het bruiwlofskleed met alle heiligen en geloovigen des Heeren, en voor Hem met witte kleederen bekleed worden in het gezelschap Zijner heilige engelen“. Ook hebben wij in des Heeren algenoegzaamheid rijke vergoeding; al ontnemt men ons, omdat wij des Heeren zijn, ons erfgoed in den tijd, al berooft men ons ook van onze goederen, wij zijn met den voor ons moedernaakten en armen Jesus rijk genoeg. Hij zal ons wel dekken, en Hij heeft gezegd: „Het lichaam is meer dan de kleeding.“

Merken wij het met dankbaarheid op, dat de *krijgsknechten* den Heere aan het kruis *bewaard hebben*, Matth. 27, vs. 36. Was het om Hem voor handdadigen moedwil verder te behoeden? Zeker is het, dat onze Borg het ons verworven heeft, dat, zoo wij met Hem lijden, wij in het heetste van dat lijden zoo menigmaal wonderbaarlijk bewaard of door de wereld zelve in bescherming genomen worden.

Die voorbijgingen lasterden Hem, schuddende hunne hoofden, en zeggende: „Gij, die den tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt, verlos Uzelven! Indien Gij de Zone Gods zijt, zoo kom af van het kruis.“

En desgelijks de overpriesters met de schriftgeleerden en ouderlingen en Farizeën, Hem bespottende, zeiden: „Anderen heeft Hij verlost, Hij kan Zichzelven niet verlossen. Indien Hij de Koning Israëls is, dat Hij nu afkome van het kruis, en wij zullen Hem gelooven. Hij heeft op God betrouwd; dat Hij Hem nu verlosse, indien Hij Hem wel wil, want Hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon. En hetzelfde verweten Hem de moordenaars, die met Hem gekruisigd waren.“

Dus lezen wij in het Evangelie van Mattheüs, Hoofdst. 27, vs. 39-44. Zoo is het dan vervuld, wat de Profeet David in den persoon van den Christus klaagde en van Christus voorzeide: „Vele varren hebben Mij omsingeld, sterke stieren van Basan hebben Mij omringd. Zij hebben hunnen mond tegen Mij opgesperd, als een verscheurende en brullende leeuw. – Allen, die Mij zien, bespotten Mij, zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd, zeggende: Hij heeft het op den Heere gewenteld, dat Hij Hem nu uithelpe, dat Hij Hem redde, dewijl Hij lust aan Hem leeft“, Ps. 22, vs. 13, 14 en vs. 8, 9. Ach, hoeveel lasteringen hebben velen van ons vóór hunne bekeering uitgesproken tegen den Heere Jesus en Zijn volk, als braken dezen de eeuwenoude kerk af! hoeveel lasteringen geschieden er tegen des Heeren eeuwige Zoonschap, tegen Zijne koninklijke, tegen Zijne vrije soevereine genade! hoe werpt men zoo geheel van zich af alle begeerte en onderzoek om te kennen, wat Christi betrouwen op God beteekent, waarvan geschreven staat: „Ik zal Mijn betrouwen op Hem stellen!“ Hebr. 2, vs. 13; welke lasteringen zijn er niet in zwang tegen Zijne volkomene verlossing! Hoe zeer bespot men van nature de zichtbare machteloosheid Christi en Zijner heiligen, waarin almacht verborgen ligt! Geene soort van menschen, van de heiligste tot de goddeloosste, van de fatsoenlijkste tot de gemeenste, kan zich in dezen verontschuldigen. Wij hooren hier overpriesters, schriftgeleerden, Farizeën en moordenaars één lied zingen, en, zij weten niet, dat zij Psalm 22 op de lippen nemen, en alzoo zichzelf kenteekenen. O wat werd er van de wereld, zoo het niet vast stond: „Zie het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt.“ Hoe moeten zij den Borg liefkrijgen, zij die in Hem bij waar berouw over zulke lasteringen verzoening vinden! En welk eene genade des Geestes, verwerft de Heere voor de Zijnen, zoodat zij gesterkt worden in den Heere, om het hoofdschudden der vijanden en huichelaars over hen geduldig te verdragen, de bespottingen te verduren, als hun toegevoegd wordt: „Zoo gij een kind Gods zijt, zoo gij genade bij God hebt, waarom gelooft gij dan niet, waarom gaat het u dan zoo slecht? Zoo gij een Christen, zoo gij een geestelijk koning zijt, bewijs dan eens, dat gij iets kunt, dat gij een God hebt! waar is dan nu uw God, op wien gij betrouwdet?“ – Ja, kracht verwerft de Borg en verheerlijkt die bij de Zijnen, zoodat zij het uithouden tegen overpriesters en moordenaars, en niet eigenwillig afkomen van hun kruis noch herroepen, wat zij van den Heere en van Zijnen Naam, genade en werk, macht en trouw voor de wereld beleden hebben.

O wat heeft de Heere, onder zulke bespottingen, het boek der Psalmen verstaanbaar gemaakt voor Zijne heiligen! het is nu voor de Zijnen wel uit te houden, als de Geest des Heeren het ons laat voorzien, en onze geest mede instemt:

„’k Zal Zijn lof zelfs in den nacht
Zingen, daar ik Hem verwacht.“

„Verblijd u niet over mij, o mijne vijandin! – ik zal des Heeren gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd, totdat Hij mijnen twist twistte, en mijn recht uitvoere“, Micha 7, vs. 8, 9. Droeg niet onze Borg des Heeren gramschap in onze plaats, hield Hij Zich niet zoo, toen Hij in onzen persoon aan het kruis hing, als ware Hij de ergste aller zondaren. Psalm 40, vs. 13, 14.

Wij zouden kunnen vragen: Hoe heeft God de Vader zulke lasteringen kunnen laten gaan over Zijn heilig kind Jesus? Aanmerkt Gods liefde tot zondaren: hoe zoudt gij kunnen bestaan, indien gij,

over uwe lasteringen bestreden, en om deze zonde Gods gramschap duchtende, niet in het Evangelie geschreven vindt, dat zij over onzen Borg gingen, opdat Hij daarvoor zou betalen, en dat Hij verzocht werd met zulke lasteringen en bespottingen, om ons te helpen, wanneer het ons bang is vanwege des vijands grootspraak tegen ons, als Hij ons in de diepte ziet liggen?

Als de verwijtingen het toppunt bereikt hebben, dan ontzinkt ons alle licht, maar dan is het ook welhaast dag.

En als de zesde ure gekomen was, werd er duisternis over de geheele aarde tot de negende ure toe, en de zon werd verduisterd.

Zoo ging dan voor onzen Borg de zon onder, opdat voor ons de zon mocht opgaan. „Er zij licht“, sprak het Woord bij de eerste schepping, en er was licht; dat licht hebben wij voor ons veranderd in duisternis, en op den helderen middag zouden wij in donkerheid en duisternis moeten rondtasten, ja in de eeuwige duisternis moeten blijven liggen. Toen werd de Heere als Borg het Licht der wereld, het Licht der Heidenen, zoo verwierf Hij, dat Hij, als Heere en Schepper, in den geestelijken baaierd het licht liet komen, hetwelk aan den vorst der duisternis zijne macht ontnemt. Waarlijk, dat was hier duisternis op den afgrond; eerst na de ure Zijns gebeds werd het woord: „Er zij licht, en er was licht“ andermaal vernomen. Ach, wat moet onze Borg in die helsche duisternis niet al geleden hebben! Er was nergens licht. Voorzeker, Hij heeft voor al onze zonden, dat wij het licht tot duisternis maken, betaald; ja, Hij heeft de ure van het avondoffer tot Zijne ure gemaakt, om een eeuwig-geldend offer te worden tegen elken nacht, tegen den nacht van onzen dood. Voor Zijne Josua's gaat nu de zon niet onder, voordat zij zich aan des Heeren vijanden, aan hunne zielsvijanden gewroken hebben. Voorwaar, Hij, onze Borg, heeft het ons verworven, dat onze Borg ons Licht is, al zijn wij ook in duisternis gezeten. Nu moet den rechtvaardigen het licht altijd weder opgaan, ja als gezaaid zijn op hun pad, gelijk de lichtende sterren gezaaid zijn aan den hemel. Onze Borg heeft het voor ons verworven, dat Zijne belofte bij ons vervuld kan worden: „Uwe donkerheid zal zijn als de middag“, Jes. 58, vs. 10 – „uwe zon zal niet meer ondergaan“, Jes. 60, vs. 20. „Wie is er onder ulieden, die den Heere vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? als hij in de duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den Naam des Heeren en steune op Zijnen God“, Jes. 50, vs. 10. O, als gij uwen Jesus ziet, dan ziet gij genoeg, al is het ook nog zoo duister – genoeg licht, ja alle licht is er, zelfs in den donkersten nacht, wanneer het Lam onze kaars is. Wie den Naam des Heeren vreest, over dien zal opgaan de Zon der gerechtigheid, en er zal genezing zijn onder Zijne vleugelen. Mal. 4, vs. 2.

Op het geroep des Heeren: „Eloï, Eloï!“ en op Zijne klacht daarna: „Mij dorst!“ *bespotten Hem de krijgsknechten en gaven Hem edik (of zuren azijn), te drinken. Daar stond hu een vat vol edik, en zij vulden eene spons met edik en omleiden ze met hyzop, en brachten ze aan Zijnen mond. Inmiddels schreeuwden anderen met toespeling op den naam Eloï: „Houd op, laat ons zien, of Elias komt, om Hem te verlossen. En Jesus heeft den edik genomen. Joh. 19, vs. 30. Zoo dronk onze Heere uit de beek!*

Hebben wij nimmer gespot met de gebeden des Heeren, met Zijne zielsangsten, met de gebeden en zielsangsten der Zijnen? Wat hebben wij Hem vaak gegeven, wat geven wij Hem nog dikwijls in Zijne heiligen, in onzen armen naaste, wien het dorsten leed is? Als nu zulke zonden u bestrijden, dan den Borg in het geloof omvat, die om voor die zonden te betalen dit alles leed, dit alles te gelijk leed, en den edik nam om God te rechtvaardigen, en aller menschen onrechtvaardigheid nog in het uiterste aan den dag te brengen: dit deed Hij, opdat wij, ons bekeerende, alsnu onszelven aanklagen zouden en Gode recht laten wedervaren, en alzoo des Heeren sterkte zouden aangrijpen en vrede

met Hem maken. Maar, volgt den Heere na, gij Zijne heiligen, neemt den edik – wat dronk onze Heere niet, ons ten goede!

3.

Hooren wij met de ooren der ziel de zeven woorden, gesproken van het kruis, en zien wij, hoe onze Borg Zich aan den dood overgeeft en der zonde sterft.

Vader! vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen. Dit woord vinden wij bij den als arts bekenden Evangelist Lukas, Hoofdst. 23, vs. 34. Het eerste woord begint met aanroeping van den Vadersnaam, het laatste woord eveneens. Kunt gij gelooven, als gij er geheel onder ligt, als er geen rund meer op den stal is, als uwe gebeden onverhoord schijnen te blijven, als gij heilsbeloften leest, levendig leest, en gij, ziet het tegendeel: kunt gij dan gelooven, dat nochtans deze weg ter zaligheid is? – Kunt gij het aannemen: Alle dingen, ook dit en dat schrikkelijke, ja de opeenhopping dezer baren en golven, die over mij heen gaan, dat komt alles van Zijne Vaderlijke, hand? – Hij heeft het verzoend, zoo wij niet „Vader“ zeggen, het niet zeggen willen of durven; – en ons zeggen of schreeuwen: „Abba, Vader“, ook dit heeft Hij verworven.

Zoo spreke een iegelijk, die leed draagt over zijne zonden, die hij tegen den Heere Jesus beging en begaat: Dit bad, dit bidt Hij ook voor mij. Ach, hoe weinig weten wij, wat wij doen, als wij zondigen tegen den Heere onzen God, hoe weinig weet het kind, wat het doet, welke smart het aan vader en moeder veroorzaakt, als het liegt of steelt, oneerbiedig en ongehoorzaam is!

Maar Zijn gebod, onze vijanden lief te hebben en voor hen te bidden, is niet meer zwaar, als wij bedenken, dat Hij de Heeren onze Borg, Zich zoodanig in onze ellende en zonde stortte, dat Hij de geheele vijandschap des vleesches tegen God in Zich gevoelde, en daardoor een medelijdend Hoogepriester voor ons werd; en als wij bedenken, welke zonden wij tegen Zijne liefde, borggerechtigheid, heiligheid en koninklijke macht, begingen. Ja, wat Hij toen bad, dat bad, dat bidt Hij ook voor mij.

Bij het kruis van Jesus stonden Zijne moeder, en Zijner moeders zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. Jesus nu, ziende Zijne moeder en den discipel, dien Hij liefhad, daarbij staande, zeide tot Zijne moeder: „Vrouw! zie uw zoon.“ Daarna zeide Hij tot den discipel: „Zie uwe moeder.“ En van die ure aan nam haar de discipel in zijn huis. Joh. 19, vs. 25-27.

Zoo kwam het geheel tot vervulling, wat Simeon eens gezegd had tot Maria: „Een zwaard zal door uwe eigene ziel gaan.“ Waartoe zooveel lijden voor zulk eene heilige moeder? – Ach wat had zij dan verstaan of begrepen van den Heere? Wij lezen nergens, dat zij den Heere volgde; zij schijnt in haar huis gebleven te zijn. Dat zij den Heere gebaard had kon haar niet zalig maken; zoo diep moest zij er door, dat zij haren Zoon aan het kruis zag en er niets van begreep. Maar zij zal alles, alles naderhand verstaan, om andermaal te zingen: „Mijn geest verheugt zich in God, mijnen Zaligmaker.“ Dan, zij zal niet bovenmenselijk verzocht worden. De Heere denkt niet aan eigene smart, maar verwijdert de moeder van het kruis, en zorgt bij zulk een testament voor de weduwe; de andere Maria's mogen alles aanzien. Ach, hier gaat alles te onder! wat is er nu nog waar? waar is nu de verlossing Israëls?

Drie uren duisternis, drie dagen in den schoot der aarde, en dan opstanding – zoo is des Heeren weg door de diepte.

Wat sterkt menige moeder in Israëel, die bidt voor des Heeren Naam en kerk? wat sterkt menige moeder aan het krankbed en aan de stervenssponde van den zoon, op wien zij alle hoop gebouwd

had? O, uw Maker is uw Man, Hij is een Man der weduwen en een Vader der weezen; – die Hij lief heeft, die heeft Hij lief, zoodat zij het uiterste der ellende niet zien. Hij schept den lof: „De Heere zorgt voor mij in het bitterste lijden; Hij is mijn Man en mijn Vader in mijn beroofden toestand.“

Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn, zoo luidde het woord tot den moordenaar. Ik, een moordenaar, met Jesus in het paradijs! Wat hindert het dan, of ik niets anders zie dan een doodsheuvel, of ik niets gevoel dan onuitsprekelijke smarten, of ik verder niets van Jesus hoor, of mij ten laatste nog de beenen gebreken worden? Hij heeft het zelf tot mij gezegd. Hij houdt woord en trouwe. Wat Hij tot mij zeide, ging naar binnen, in dit verbrokene hart. Jesus aan het kruis, ik naast Hem, – nog een weinigen met Hem in het paradijs. Daar houdt mij geen cherub met het vlamme zwaard meer buiten, waar Jesus mij binnen wil hebben, en waar ik met Hem binnenkom. De Heere Jesus gaat den hemel in met een moordenaar, en de geheele hemel verheugt zich, want Jesus schaamt Zich zijner niet, en de Vader neemt hem aan.

Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten! Zoo verwerft mijn Borg mij het „mijn“ zeggen; zoodat de belofte vervuld wordt: „Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten.“ O, dat wij God en den Heere Jesus verlaten hebben, en dat wij allen Hem zoo dikwijls verlaten, dat draagt hier onze Borg en smaakt den eeuwigen dood, een eeuwig verlaten-zijn van Zijnen God, in onze plaats. Het ongeschapene Woord houdt Zich aan het geschrevene, en betaalt dáárvoor, dat wij ons niet gehouden hebben aan des Heeren uitgedrukte Woord. Hij verwerft den Geest des geloofs, opdat wij bij alle verlatenheid ons houden aan dat geschrevene Woord, en zoo staat het vast: Mijn Heiland van allen verlaten, ik van Hem nooit.

Mij dorst, was het vijfde woord. Zoo werd Psalm 22, vs. 15 en 16 vervuld: „Ik ben uitgestort als water, en al Mijne beenderen hebben zich vanéén gescheiden; Mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden Mijns ingewands. Mijne kracht is verdroogd als eene potscherf, en Mijne tong kleeft aan Mijn gehemelte; en Gij legt Mij in het stof des doods.“ En welke stroomen van lichamelijke en geestelijke gaven vloeien er nu op eens af van Zijn kruis! Dat ondervindt het kind aan de moederborst; Zijne Simsons drinken water uit Lechi; al Zijn volk wordt gedrenkt uit de geestelijke Steenrots, dat is uit Hem, die voor ons dorst leed. Van Hem komen nu in genade dauw en regen, van Hem nu in genade de toeroeping: „Wie dorst heeft, die kome, en wie wil, neme het water des levens om niet.“ O wij gelukkigen, zoo wij, gevoelende dat Gods wil geschieden moet door ons, maar het volbrengen niet vindende, dorst krijgen naar Zijne genade! Zijn kruis is Zijn troon; van dezen troon uit vloeit de beek des levens – hoe meer ellende, hoe hooger de nood, des te meer water – Gods rivier is vol waters, Zijne beekskens verblijden de stad Gods.

Het is volbracht! Het is er, het is er. – „Het is geschied, wat ik nooit had durven hopen, ofschoon ik hoopte,“ zoo spreekt nu al Zijn volk. In Christus Jesus zijn alle beloften Gods ja en amen, Gode tot heerlijkheid. Hij houdt woord, het komt alles, wat Hij beloofd heeft. In Hem zijt gij volbracht, in Hem volmaakt, gij die waarlijk naar de maat der wet begeert te zijn. De Heere zal het voor mij voleinden, Hij laat niet varen de werken Zijner handen. In Hem is de overwinning, God zij gedankt door Jesus Christus, onzen Heere.

En als wij hier Gods raad uitgediend hebben, dan ...

En Jesus, roepende met groote stemme, zeide: „Vader! in Uwe handen beveel Ik Mijnen geest,“ en als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest.

Die stem doorboort den helschen afgrond,
Zij breekt door alle heemlen heen,

Scheurt graf en voorhang uit elkander,
Breekt harten en den hardsten steen.
De dooden hooren ze, en herleven:
Ook mijne ziel verneemt die stem,
Ze ontsluit mij 's hemels parelpoorten,
Opdat mijn intocht zij met Hem.

„De stem des Heeren is op de wateren, de God der eere dondert, de Heere is op de groote wateren, de stem des Heeren is met kracht, de stem des Heeren is met heerlijkheid.“ Psalm 29, vs. 3, 4.

„Vader“ roept die stem. Slaan wij nu Psalm 81 op. Hij, die naar de Schrift geboren werd, leefde en leed, stierf ook met de Schrift in het hart en op de tong. Hij sterft nog op de waarheid, dat God Zijn Vader is, en, op dien Vader rustende, legt Hij Zijne ziel neder in Zijne handen. Het sanhedrin had Hem des doods schuldig verklaard, omdat Hij zeide, dat Hij Gods Zoon was. Hij sterft er op, en geeft met Zijnen geest de geheele zaak, de Gemeente, aan den Vader over. „Gij hebt het alles gedaan,“ wil Hij zeggen; „heb Gij er de eer van; het is alles uit Uw Vaderhart, en daar leg Ik het alles aan, alles op, Ik ga er Mij nu verder aangeven, om dien, die het geweld des doods heeft, in zijn eigen paleis en helleburg te binden en te niet te doen; daartoe geef Ik Mij over in zijne macht, zoo overwin Ik hem, zoodat hij Mij moet loslaten, en met Mij allen, die Gij Mij gegeven hebt – de smarten des doods zullen Mij niet kunnen houden“.

En zoo sterft de Heere vrijwillig, Hij, die niet sterven kon, dien niets dooden kon, omdat Hij geene zonde had. Hij blies den adem uit, Zijn dood was snel, waar en zwaar, op het woord volgde de daad. Wat Hij stierf, dat stierf Hij naar het gebod des Vaders, zelf de macht hebbende Zijn leven af te leggen en het weder aan te nemen; wat Hij stierf, dat stierf Hij der zonde, om die te vernietigen. – Zoo is ons Paaschlam voor ons geslacht; zoo offerde Hij Zich, den Vader op, van Hem gevoelende, dat Hij, als Vader, de offerhande aannam van Zijn heilig Kind, Zijnen Eeniggeborene; Hij offerde in de verzekering, dat de Vader vergenoegd was in Zijne volmaakte gehoorzaamheid, waarmede Hij den Vader ons tot eenen Vader verzoend had. Zoo keerde Hij door den dood weder tot den Vader, van wien Hij was uitgegaan, door wien Hij was gezonden in de wereld. Hij toont den Vader Zijne laatste begeerte, en geeft Zijnen geest over tot opname in de eeuwige, heerlijkheid; Hij doet het met volkomen kinderlijk vertrouwen.

Des Vaders handen zijn Zijne bewaring; Hij is barmhartig, getrouw en machtig. „Gij zult Mijne ziel in de hel niet verlaten.“ Evenwel ging dat alles gepaard met de geweldigste zielsworstelingen des geloofs, immers Hij had voor Zijn gevoel niets, Hij had alleen het geschrevene Woord.

Hebben wij nu dien Borg gevonden als onzen Goël, zoo mogen wij bij ons afscheiden uit dit leven met vrijmoedigheid onzen geest bevelen in de handen onzes Gods en getrouwen Zaligmakers.

Wat al wonderen hier!

De Vorst des levens onderwerpt Zich aan den dood, Hij, die het eeuwige Leven is, sterft. De Eeuwigelevende hangt dood aan het kruis; Hij leeft niet, Hij die aan anderen het leven geeft.

Wij hadden den eeuwigen dood verdiend, Hij lijdt dien dood en wordt alzoo eene oorzaak des eeuwigen levens.

Hij smaakt den dood, opdat ik, Zijn uitverkorene, den bitteren dood niet smake, ja niet eens te zien krijgje.

Door Zijnen dood wordt Hij de dood van den dood, ontnemt Hij den dood zijnen prikkel, der hel hare overwinning. Hij doet den duivel te niet, en neemt van ons af de dagelijksche kwelling door vreeze des doods, en de banden van Satans slavernij.

Door Zijnen dood is het testament bevestigd, het testament van eeuwige genade, en zijn de beloftenissen van het eeuwige leven vastgemaakt; zoo is het erfrecht op ons kinderdeel ons toegewezen.

Weg dan met de doode werken! En een iegelijk, die nooddruftig is, en het leven niet kan vinden dan bij den Heere, spreke alzoo:

„Mijne vijanden zijn gedood, ook de wet met haar dwingen en eischen, en wat ik leef, dat leef ik in en door Christus, in het geloof aan Hem. Christus sterft niet meer. Hij leeft, die dood geweest is, en draagt de sleutels der helen des doods; dit is Zijn woord: Ik leef, en gij zult leven. Niets kan ons meer scheiden van de liefde Gods, die daar is in Christus Jesus, onzen Heere.“

Zoo spreke elk doodbrakende:

„Als ik sterf, dan sterf ik niet, maar ga over in het eeuwige leven, waarvan ik hier de eerstelingen heb, om Hem eeuwig te lieven, te loven en te danken, bevrijd van alle zonden.“

Wij slaan ten bewijs op Joh. 10, vs. 28 en Jesaja 49.

O wat geheimenissen zijn in Uw dood ontvouwd!
Ik stierf aan 't hout van Eden, Gij aan 't vervloekte, hout
Toen stierf ik, gansch verstorven, met U ten tweeden maal,
Om nu met U te leven in 's levens bruiloftsmaal.

Als ik ga sterven,
Dan ga ik erven
Het eeuwige leven:
Dat is mij beschreven.
Het kruis zij geprezen,
Daar staat het te lezen.

4.

Vernemen wij nu hoe, onmiddellijk na des Heeren dood, alles voor Hem getuigt, opdat ook wij gelooven mogen.

En ziet, lezen wij in het Evangelie van Mattheüs, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën van boven tot beneden, en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden. En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen die ontslapen waren, werden opgewekt, en uit de graven uitgegaan zijnde, na Zijne opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen.

Zoo is nu de genadetroon opengezet voor alle volken door des Heeren stem in Zijnen dood. In Christus is Zijn vleesch gescheurd en door dat gescheurde vleesch heen gaat Hij door alle hemelen heen, tot voor het aangezicht Gods met Zijn bloed. Nu is ons vleesch-zijn, die scheidsmuur tusschen God en ons, mede gescheurd. De weg in het heilige der heiligen des hemels is open, versch en levend in het bloed des eeuwigen verbonds. Wij mogen God zien in het aangezicht van Jesus Christus, wij hebben eenen open troon en vrijen toegang tot de genade. Het gordijn der eeuwigheid is blijkbaar door Gods hand zelve vaneen gescheurd en weggeschoven door het geweld Zijner liefde,

zoodra onze Heere met Zijnen losprijs voor het aangezicht Gods verscheen. De werken des vleesches en der eigengerechtigheid zijn mede vaneen gescheurd.

„Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan,“ zegt de Apostel, „opdat wij genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd“.

Wie kwam er ooit te gruwelijk snood.
Te zeer van alle kracht ontbloot,
Te jammerlijk, te reddeloos.
Geheel melaatsch, geheel verwond,
Die niet bij Hem genade vond,
Genade voor altoos!

Ja, wie tot den troon der genade gaat, die komt niet terug of hij zingt:

Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven...

en:

Een stroom van ongerechtigheden
Had de overhand op mij,
Maar ons weerspannig overtreden
Verzoent en zuivert Gij.

Was het wonder, dat de aarde daardoor eene schok kreeg, zoodat zij beroerd werd en sidderde, zij van wie het eenmaal verklaard werd, dat zij vervloekt was om des menschen wil? Nu zou zij het bloed van den Heilige Gods drinken, haar tot een zegen tegen den vloek, anders dan zij eenmaal Abels bloed had gedronken; nu zou zij den Heilige Gods in haren schoot ontvangen en eene nieuwe aarde worden, waarin gerechtigheid zou wonen. O gij aarde onzes lichaams, o gij harde rotssteen onzes harten, mocht er in u eene beving ontstaan van heilig ontzagen van blijdschap, mocht gij uiteen gescheurd worden!

Alle beletselen worden voor de geloovigen uiteen geslagen voor Hem heen, wiens stem de steenrotsen scheurt, en die Zich nu aan de Zijnen openbaart in het suizen eener zachte stilte.

Zullen wij nog vragen of onze opstanding, of de verrijzenis van ons vleesch eene waarheid is? De graven worden geopend, maar ziet! het geldt diegenen, wien Christi dood de dood van hunnen dood, en hun leven is – het zijn heiligen, tot wie al Zijn lust is: heiligen Gods. Psalm 16. Dat zijn de zoodanigen, over wie Zich de Heere ontfermd heeft met eeuwige ontferming, die Hij Zich geheiligd heeft; al liggen zij ook in de graven, Hij kent hen wel, – dat zien wij; – en wij zien het voorspel dáárvan, dat Hij eenmaal alle graven door Zijne stem zal openen.

Gij intusschen, die geestelijk zijt opgewekt door Zijne genade, gaat in de heilige stad, in het Jerusalem vol gruwelen, dat de Profeten doodt, – het is toch eene heilige stad door Zijn bloed, door de heiligen die er in wonen. Gaat in die stad en verkondigt Zijne groote daden, totdat de Heere er Zijne heiligen uit gered heeft, – dan is het niet meer eene heilige stad, maar dan gaat zij in vlammen op!

Wat is des Heeren gebed toch treffend verhoord! „Vader, vergeef het hun!“ Eerst bekeert het den moordenaar – nu treft het den hoofdman over honderd.

En de hoofdman over honderd, en die met hem Jesus bewaarden, ziende de aardbeving en de dingen, die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende: Waarlijk, Deze was Gods Zoon. Eer een soldaat dan een overpriester! Een overpriester zal het zóó uitleggen, dat de hoofdman gezegd heeft: „Waarlijk deze was een godenzoon“, maar dat heeft de hoofdman niet gezegd; de heidenen

wisten niet veel te vertellen van de rechtvaardigheid hunner goden, in dien zin, waarin de hoofdman het meende, toen hij er bijvoegde: „Waarlijk, deze mensch was rechtvaardig“, Luk. 23, vs. 48. Zoo gaan moordenaars en heidensche soldaten den Joden voor in het Koninkrijk.

En al de scharen, die daar te zamen gekomen waren, om dit te aanschouwen, ziende de dingen, die geschied waren, keerden weder om, slaande op hunne borsten, Luk. 23, vs. 49. Dat doen vele Christenscharen niet, ofschoon hun jaar op jaar Christus voor de oogen geschilderd wordt, als onder hen gekruisigd. Was het hier eene oogenblikkelijke wroeging, een oogenblikkelijk berouw? Hoe het zij, de dood des Heeren had het veroorzaakt; wie zal het zeggen, hoe velen van deze menschen tot de drie duizend behoorden, die toegebracht werden op den Pinksterdag? Wel hem, die nu een waarachtig berouw heeft en met een verbijzeld gemoed zingt en zucht:

Uit diepten van ellenden
Roep ik met mond en hart.

En al Zijne bekenden stonden van verre, ook de vrouwen, die Hem te zamen gevolgd waren van Galilea en zagen dit aan. Onder welke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedeüs. Matth. 27, vs. 56. Zoo werd dan des Messias klacht vervuld: „Mijne bekenden hebt Gij verre van Mij gedaan“, Ps. 88, vs. 9.

En als Borg heeft Hij voor onze zonden betaald, dat wij ons dikwijls zoo verre weg maken en verre houden van Zijne leden, geen hulp of troost verleen en aan onzen hulp- en troostbehoevenden naaste – en nu blijft Hij als Vriend en Broeder, ja als de eeuwig trouwe Vriend den Zijnen nabij ook in de veegste stonde, – en Hij is er, wanneer zij roepen: „Kom Heere Jesus!“

Ach, hoe velen staan er om de ledige kas, of om een sterfbed heen, zwijgen daarbij, troosten niet, weten niet te troosten, kunnen niet helpen, maken het sterven nog benauwd en moeielijk; – als men dood is, dan komen die allen om te begraven, en elk wil een stuk goed, elk wil zijn deel hebben van het vergankelijke – allen komen om te begraven. Laat u dat niet ergeren; dankt voor de belangstellende deelneming, al is er bij de vrienden onvermogen, geen moed, geen troost, geen lof Gods. Als die Eene, Christus, maar niet wijkt met Zijnen Geest; en dat doet Hij niet, bij allen niet, die Zijnen Naam aanroepen.

Ach, Maria Magdalena kan hier niets doen of zeggen; de smart heeft naar overstelpt!

Ach, die andere Maria, die de moeder des Heeren eens zalig gesproken had, wat zag zij van die zaligheid?

Ach, Salome, de moeder der kinderen van Zebedeüs – hier zag zij den lijdensbeker, waaruit ook eens hare kinderen zouden drinken, en zij dronk er zelve uit.

Zij waren den Heere gevolgd uit Galilea en hadden Hem gediend van hare goederen. Was dat nu alles te vergeefs? En o, hier konden zij den Heere niet meer met hare goederen dienen. Ach, het ging vele heilige vrouwen in Gods Gemeente door alle tijden heen dikwerf evenzoo – was dat alles te vergeefs?

Hoe goed, dat die Maria's en Salome's eenen Borg en Heiland hebben, die in hare benauwdheid tot stikkens toe, met haar benauwd is! Nood, daarop nog diepere nood, en nu alle uitkomst afgesneden, – en ziet, daar is reeds de opstanding.

Gaan wij over tot de doorsteking van des Heeren zijde. Wij lezen Joh. 19, vs. 31-37, het volgende:

De Joden dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus, dat hunne beenen zouden gebroken, en zij weggenomen worden. De krijgsknechten dan kwamen, en braken wel de beenen des eersten, en des anderen, die met Hem gekruist was; maar komende tot Jesus, als zij zagen, dat Hij nu gestorven was, zoo braken zij Zijne beenen niet. Maar een der krijgsknechten doorstaak Zijne zijde met eene speer, en terstond kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijne getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt hetgeen waar is, opdat ook gij gelooven moogt; want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: „Geen been van Hem zal verbroken worden.“ En wederom zegt eene andere Schrift: „Zij zullen zien, in Welken zij gestoken hebben.“

Een ruw krijgsknecht looft en eert Gods Zoon. Zij, die den naam van „lovers Gods“ hebben, vooral hunne voorgangers, en de overigen met hen, verzetten er zich niet tegen; intusschen willen zij hunnen Koning, den Koning der eere, op de meest spoedigste wijze aan een kant hebben. Niettegenstaande alles, wat zij vernemen, ondervinden en zien, doen zij alsof de godsdienst hun het eerste ware, en of zij Gods eer en Wet boven alles zochten. Zij verhardden zich: de zonsverduistering, de aardbeving, het scheuren van het voorhangsel, het splijten der rotsen beweegt hen niet. Zij maken een dag des sabbats groot en willen dien op eene bijzondere wijze heiligen, – en den Heere des sabbats willen zij zóó schenden, dat zij Hem ook nog de beenen breken. Zoo is de godsdienst der menschen, als het hart niet door genade verbroken is; het is dan alles een masker om zich aan de waarheid en aan de eenige goedertierenheid te wreken. De beenbreking was eene schrikkelijke straf op zichzelf, die met de kruisstraf niet verbonden was: zoo meenen zij dan nu, dat het billijk was de beenen te breken, om godsdienstig te kunnen zijn voor zichzelf. Gekruisigden bleven aan het kruis wel tot den derden dag, ja zelfs tot den zevenden in het leven, dit duurde hun te lang, nu maar een spoedig einde gemaakt met Jesus! – Hoe komt het hier aan den dag, wat de Heere door Zijnen knecht Zefanja betuigde, Hoofdst. 3, vs. 1-3. Welk eene prediking van des menschen diepen afval en vijandschap tegen God! Intusschen was het wel eene voorbereiding, opdat de Heere begraven werd, en alzoo, gelijk Hij zelf gezegd had, het tarwegraan in de aarde viele, om er weder uit te verrijzen, en verzezen zijnde vele vrucht voort te brengen. Joh. 12, vs. 24. Wel was daarom de sabbat groot, waarlijk alleen groot, toen de Heere in het graf lag.

Dat nu elkeen van ons vragen: „Welke voorbereiding is er voor mij?“ en het antwoord is er: „De lichamen der uitverkorenen mogen niet aan het kruis blijven, wanneer de Heere zulk eenen sabbat geeft. Schik u, om in het geloof met den Heere in het graf te gaan, en daarin begraven te zien uwen ouden mensch met al zijne werken.

Wij lezen, dat de Joden Pilatus *baden*. Aldus eeren zij de overheid, nu zij hunnen zin verkregen hebben. Zij moesten het doen, om onwetend de Schrift en den raad Gods te vervullen; aan allen moest het openbaar en bekend worden, dat Jesus waarlijk, en evenwel niet ten gevolge van het lijden aan het kruis, gestorven was. Van de twee medegekruisigden moest de eene aan allen, die met hunne eigene zielezaligheid spotten, ten voorbeeld verstreken, hun aantoonende, met welken dank de wereld hare liefhebbers betaalt; en de andere tot vertroosting strekken voor allen, die na de belofte van een zaligen ingang in het eeuwige Koninkrijk des Heeren ontvangen te hebben, evenwel een uiteinde hebben in de hevigste lichaamsmarteling. Voor het vleesch was het uiteinde van den zalig-

gesproken kwaaddoener zeker schrikkelijk en afgrijselijk, maar dit breken der beenen hielp hem des te eerder in het paradijs. Spoedig is hij den Heere gevolgd.

Wij lezen in het Evangelie: „*Als de krijgsknechten zagen, dat Hij nu gestorven was.*“ Zoo hadden zij tot op dat oogenblik niet eens recht acht geslagen op den lijdenden Heere, niet eens opgemerkt, dat Hij alreede gestorven was. – Hoewel de wijze van Zijnen dood zelfs de aarde geschokt had, de harten der krijgsknechten, die uitgegaan waren om de beenen te breken, bleven ongeschokt, en een van hen dood iets, waartoe hij toch geen bevel had, hij doorstak des Heeren zijde met eene speer, om er goed van verzekerd, te zijn, dat Jesus dood was, althans niet levend van het kruis zou kunnen genomen worden. Zoo is dan Jesus dood overvloedig bewezen, en wij zien hier de regeering Gods. Zonder den wil van onzen hemelschen Vader kan niemand ons een been breken, zooals wij ook tot onzen troost lezen Psalm 34: „Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit die allen redt hem de Heere. Hij bewaart al zijne beenderen, niet één van die wordt gebroken.“

De krijgsknecht opende des Heeren zijde. In die wonde zouden welhaast de Thomassen verlof bekomen, om hunne hand te leggen.

Bloed en water kwam er uit die zijde, alhoewel het lichaam reeds koud was en niet nog warm, zoo als een wereldsch uitlegger¹ der Schrift goddelooslijk beweert. Het bloed kwam er bijzonder uit, en het water bijzonder; dit was een wonder, dat de goddeloosheid der Joden bestrafte, maar al mede niet door hen ter harte genomen werd. Maar de discipel, dien Jesus liefhad, heeft het gezien en heeft het getuigd, en schrijft dit, opdat ik, zondig mensch, moed grijpe om te gelooven: *Opdat ook gij gelooven moogt.* Let hier op dit *ook gij.* „Niet alleen anderen, maar ook mij,“ zegt onze Catechismus. En het is niet alleen voor mij, grooten zondaar, maar ook voor u, opdat wij gelooven in deze waarheid, en gemeenschap hebben met den getuige van die waarheid, opdat deze onze gemeenschap ook zij met den Vader en den Zoon!

Wij zijn geene kunstig verdichte fabelen nagevolgd: wij spreken, wat wij weten en getuigen, wat wij gezien en ondervonden hebben. Christi reinigmaking is eene volkomene reinigmaking, en er is geene andere reinigmaking dan in Christi bloed en Geest; en: „Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jesus is de Zoon Gods? Deze is het, die gekomen is door water en bloed, namelijk Jesus de Christus, niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, die getuigt, dat de Geest de waarheid is“ (1 Joh. 5, vs. 5, 6).

Ach, dat doorsteken van des Heeren zijde, toen Hij toch dood was, immers was het de goddeloosheid en boosheid ten top gevoerd! En ziet, de stroom van bloed en water loopt uit des Heeren zijde, het overstroomt speer en krijgsknecht en de aarde. En hoe zeer kunnen en mogen wij ons nu in allen deele op des Heeren woorden verlaten! *Geen been van Hem zal gebroken worden.* Is nu niet Christus ons waarachtige Paaschlam! Immers zijn dit woorden uit Exodus 12, vs. 46. De moordeenaar aan het kruis, die van den Heere de zekerheid zijner zaligheid had, verkeerde niet in het geval, dat Psalm 34 bij hem behoefde waar gemaakt te worden; hij was om zijne zonden aan het kruis gekomen, terwijl diegenen, wien zulk eene belofte geldt, om des Heeren wil en buiten hunne schuld in lijden gekomen zijn. In elk geval moest zijne beenbreking in Gods raad dienen, om het te doen uitkomen, dat de Heere Jesus het waarachtige Paaschlam is, en de eenige Lijder, die van Zich zelve recht heeft op die belofte, terwijl de vervulling van zulke beloften aan *ons* altijd onverdiende genade is. Aan den Heere moest Exodus 12, vs. 46 vervuld worden, en ook dat wat bij Zacharia Hoofdst. 12, vs. 10 tot openbaarmaking van onze zonden en van onzen diepen haat tegen God – van Gods volk gezegd is, dat ook zij in Hem gestoken hebben, maar daarover waarachtig berouw ondervin-

¹ Hugo de Groot.

den, en zoo tot ware bekeering komen, – terwijl Openb. 1, vs. 7 van diegenen gesproken wordt, die in het ongeloof blijven en het voor een spel houden Hem te doorsteken; want dit toch doen zij Hem aan, wanneer zij steken in Zijne ware leden.

Daar des Heeren discipel en Apostel, en dus de Geest zelf het, ons zoo uitdrukkelijk inscherpt, hoe alle voorzeggingen van des Heeren lijden tegen den wil der vijanden aan vervuld zijn, en er ons bij bepaalt, dat nu, daar het alles juist zoo gekomen is, ook wij gelooven mogen, – zoo laat ons niet aan het ongeloof toegeven door te hechten op onzen staat. Laat ons integendeel daarnaar vragen, wat geschreven staat, opdat wij ons alleenlijk verlaten op hetgeen de Schrift van den Heere zegt: dat Hij het waarachtige Paaschlam is, voor onze zonden geslacht, en dat Hij *de Heere* is, zoo als Hij Zach. 12 uitdrukkelijk genoemd wordt, dat Hij dus onze groote God en Zaligmaker is. Waarlijk wij steken in Hem met onzen twijfel, of Hij wel *voor ons* gestorven is; dit is de ergste misdaad, waarover evenwel aan des Heeren volk, met het geloof, het diepste berouw bij den Profeet beloofd wordt.

Maar wel hebben de ongeloovige Joden bij aanvang reeds gezien, in Wien zij gestoken hebben, toen zij onder Vespasianus op hunne sabbatten en feesten aan kruisen geslagen werden, hun tempel met doode lichamen werd vervuld, hunne beenen gebroken werden, en zij onbegraven bleven liggen; en zoo zullen het alle Christushaters te allen tijde zien, totdat die groote dag van Christi toekomst ten oordeel daar is.

Zoo wij met den Heere lijden, laten wij er ons dan niet aan ergeren, dat een mensch door andere menschen zoo weinig geacht wordt, dat het hun iets gerings dunkt, des Heeren dooden nog te mishandelen. De Heere houdt het opperste bestuur, en al is het uiteinde van rechtvaardigen en goddeloozen voor menschenoogen dikwerf een en hetzelfde, – het is toch iets anders in des Heeren oogen. Tegen Christus heeft toch niemand macht: indien het God niet behaagt, zal het kwaad tot de Zijnen niet genaken. De Heere weet den moedwil den vijanden te voorkomen zelfs door den dood van de Zijnen. Wij mogen onze beenderen den Heere aanbevelen, die kan ze wel bewaren; en worden dan ook, indien dat tot meerdere verheerlijking Zijner gerechtigheid, en tot openbaarmaking van de ongerechtigheid der menschen Zijn wil is, onze beenderen gebroken, gekloofd, verdeeld en verstrooid, naar Psalm 141, vs. 7, zoo bindt Hij ze toch in het bundelken der heerlijke opstanding, en zal ze dan wel vergaderen door Zijne macht. Bidden wij Hem maar, dat onze nieuwe mensch, die zoo zwak is, niet door Hem verbroken en verdorven, maar behoed en gesterkt worde, en Hij aan onze zielen be-toone de kracht van dien dood van Christus tegen onze zonden; bidden wij ook, dat Hij aan ons gemoed bekrachtige, hoe dat bloed en water, dat uit des Heeren wonde vloeide, heeft doen ophouden en ten einde gebracht al die verzoeningen en reinigingen door bloed en water van de schaduwdienst, waardoor, de aanklagende conscientie niet gereinigd wordt. Jesus is een volkomen Middelaar, Hij betaalt voor ons door Zijn bloed, en wast ons door het bad der wedergeboorte. Hij schenkt de verzoening en de vergeving van onze zonden; Hij reinigt ons van zonden door Zijn bloed, en vernieuwt ons door Zijnen Geest. Ja waarlijk, Hij is de waarachtige Rotssteen, die zonder Gods bevel geslagen, evenwel zoo vele duizenden drenkte in de woestijn, en nimmer ophield, tegen al hunne zonden in, hen te drenken, zoo lang zij in de woestijn waren; die voor hen een open waterbad bleef tot reiniging der zondige lichamen en tot reiniging van hunne met zonden bevleekte kleederen. Christus, altijd Dezelfde, blijft geheel voor de Zijnen wat Hij is: gebroken voor ons door den dood en toch niet verbroken. Al wordt Hij ook naar het vleesch, ook in Zijne leden, geheel afgestroopt door het uiterste lijden, geen deel van Hem zag ooit het verderf. Hij is en blijft volkomen en geheel Jesus; ga gij tot den stroom van Zijn bloed en water, als geheel en al een zondaar, u geheel werpende in dien

stroom. Vrees niet, geloof alleenlijk, en zie niet op hetgeen gij gevoelt of niet gevoelt, hebt of niet hebt, zijt of niet zijt, maar op hetgeen van den Heere Jesus geschreven staat! *Die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijne getuigenis is waarachtig*, en dus aller aanneming waardig (gelijk ook de Apostel Paulus aan Timotheüs schrijft), *en hij weet, dat hij zegt hetgeen waar is, opdat ook gij gelooven moogt*.

Laat u niet door menschen inleiden in dingen, die zij niet gezien hebben, noch bevestigen door bevindingen van bijwegen, die in de hel uitloopen. Den verzoeker kunnen wij alleen verdrijven met „er staat geschreven“, en de wereld met hare Goliaths en Delila's wordt, alleen neêrgeveld met een gladden, steen uit de beek van het Getuigenis Gods. Dit is alleen hoog te achten, dat het alles komt, wat de Schrift te voren gezegd heeft. Laat die Schrift u inleiden in eene zoete vergelijking van dit Lam Gods, uw Pascha, uwen overgang van uit de hel in den hemel, met het Lam, dat den zondigen Israëlieten eens bevolen werd te slachten; – zoo scheidt gij troost in dit droevige Egypte. De Schrift is eene rechte honigraat, want zij getuigt van Jesus; en als gij, met dat heilige blad voor u, met hetgeen geschreven staat voor oogen, en hetzelve in het hart overleggende, uwe blikken slaat in Christi geopende zijde, – ziet, dan zult gij de trekking van Gods genade wel ondervinden, zacht en schier onmerkbaar, en zeer liefelijk, u bedauwende met den Geest der genade en der gebeden. Dan ondervindt gij, hoe die trekking der genade door den Geest, bij al het verdere inzien in die geopende zijde, in u werkt eene oprechte en onberouwelijke bekeering, gepaard met dat oprechte geloof, dat juist, omdat het zoo zwak is, vliedt in des Heeren geopende hart. Dan zult gij ook wel de verzekering ontvangen, dat zij, die u thans, omdat gij in Christus ingeplant zijt, doorsteken, u tot hunne eeuwige beschaming eens met Christus zien zullen, als Hij geopenbaard wordt tot uwe volkomene verlossing en eeuwige heerlijkheid. „O hoe zoet zijn mij,“ zoo spreke elke ziel, die geene andere toevlucht kent, „o hoe zoet zijn mij, Heere Jesus! de getuigenissen, die van U getuigen, want ik bemin U; zij zijn mij enkel waarheid, want ik geloof in U.“

5.

Beschouwen wij nu tot onzen troost, hoe onze Heere van het kruis genomen en begraven wordt.

Dit lezen wij in het 15de Hoofdstuk van het Evangelie van Markus:

Jozef van Arimathea was een eerlijk raadsheer. Wat komt die Jozef van Arimathea hier heerlijk uit, tot roem des Heeren, die geen gekrookt riet verbreekt, en de kracht Zijner genade groot maakt juist dan, als er naar het zichtbare niets meer te hopen en naar ons verstand niets meer te verwachten is! De Heere maakt Zijne kinderen toch zeer eenvoudig! Ziet, het scheen dwaas gehandeld naar de wereld, nu nog eer, fatsoen en goeden naam zoo weg te werpen. Ziet gij wel? Deze Jozef heeft geen verstand of levenswijsheid, zoo als menschen zonder genade die hebben; in hem is een ander verstand, eene andere levenswijsheid. Hij vraagt niet naar dood, en de beschroomde discipel kent nu geene vrees, nu er oogenschijnlijk alles te vreezen is. Het gedrag van zulk een in de wereld hooggeplaatst persoon ware onverklaarbaar, zoo als ook het gedrag van anderen, die, langen tijd door menschenvrees teruggehouden, juist bij den dood van des Heeren getuigen, wanneer alles verloren schijnt, voor de waarheid met de daad uitkomen, – wisten wij niet, dat Jesus leeft, al is Hij dood.

Hij was een eerlijk raadsheer. Gods kinderen zijn, voordat zij voor des Heeren Naam en zaak uitkomen, groote zondaars, mede dáárin, dat zij er met de daad niet voor uitkomen, en zijn toch doorgaans eerlijke wetbewaarders. Is er niet een groot genadeloon in het bewaren van des Heeren geboden, in het najagen van hetgeen eerlijk is? Eerlijkheid is zeker op zichzelf geene zaligmaken-

de gave, doch als bijkomstig middel bedient de Heere Zich daarvan, als het Zijn genadetijd is. Jozef had niet mede bewilligd in der Joden raad en handel.

Hij was ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtende. Wie daarop wachtende waren, zagen het altijd onverwachts verschenen en zichzelf daarin opgenomen.

Zich verstantende ging hij in tot Pilatus. Zoo is het altijd nog een groot waagstuk in onze oogen, iets voor den Heere te doen!

Hij begeerde het lichaam Jesu. Dat begeer ik mede, „Het lichaam Jesu,“ het doode lichaam van Hem, die Zijn volk zalig maakt van hunne zonden, en den dood te niet gedaan heeft, – welk een paradox!

En Pilatus verwonderde zich. Het was ook een wonder.

Dat Hij alreede gestorven was. Alreede? Het ware ook onmogelijk geweest, zoo niet de Heere, naar het gebod Zijns Vaders, Zijn leven uit Zichzelf afgelegd had.

En als hij het van den hoofdman over honderd verstaan had. Deze hoofdman is dan de eerste wettige en publieke getuige van des Heeren dood! Waarom geloofde Pilatus den als eerlijk beken-den raadsheer niet? Hoe draagt hier alles het zegel der waarheid!

Hij schonk Jozef het lichaam. Nooit heeft iemand op aarde een kostelijker geschenk ontvangen. Het lichaam, welhaast een verheerlijkt lichaam, om ons vernederd lichaam te veranderen en aan dat verheerlijkte lichaam gelijkvormig te maken.

Laat ons opmerken, waartoe de Heere in Zijne Gemeente rijke leden dier Gemeente gebruikt; het behoeven er nimmer velen te zijn: „niet vele rijken,“ schrijft de Apostel Paulus; die er zijn, zijn genoeg. Pilatus had achting voor des mans manieren, gedrag, vermogen en invloed. Den rijken Jesus had hij in Diens rijkdommen niet willen aanzien. Hoe veel hooger is bij de wereld het geld geschat, dan de waarheid en het recht! O, Pilatus wist niet wat hij wegschonk.

Wie durft nu nog dezulken gering achten, ja, verachten, die uit vreeze der Joden heimelijk Christi discipelen zijn? Is er één van diegenen, die te voren zooveel moed hebben, die Christus kan begraven of komt begraven? Overal Obadja's! Zijt gij, die dit hoort of leest, een raadsheer, zijt gij dan ook zulk een raadsheer, die zich zóó van de anderen, die niets van God, Zijn gebod en Zijnen Christus willen weten, onderscheidt? Of, zijt gij een hoogleeraar, komt gij dan nu ook, gelijk Nicodemus kwam?

Daar gaaf deze Jozef voor aller oogen naar net kruis, en op zulk een dag, als die vóórsabbat was, verontreinigt hij zich voor de wet met eenen doode. O, hoe reinigde hij zich meer dan allen, die zich reinigden of zich gereinigd hadden tegen den anderen dag, en zich zoo gruwelijk bevlekt hadden met het bloed des Onschuldigen! De duizenden, die geroepen hadden: „Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen,“ gaan den volgenden dag op naar den tempelberg, gaan den grooten sabbat vieren, maar Jozef kan nu den anderen dag met de Joden niet meêdoen, neen hij *kan niet meer* met hen meedoen. De Koning der eere heeft Zich niet geschaamd ook voor Jozef van Arimathea aan het kruis te lijden, en heeft nu voor hem verworven, dat hij zich voor den gestorvenen en schijnbaar te niet gemaakten Christus niet schaamt! Men lette op dit stuk, als men zich derzulken schaamt, die om des Heeren wil en om Zijn getuigenis smaadheid lijden.

Wij lezen in het Evangelie van Johannes, Hoofdst. 18, vs. 39: *En Nicodemus kwam ook (die des nachts tot Jesus eerst gekomen was).* Welk een woordje, dit woordje „ook“! Waar het zaad des woords Christi ligt, daar moet het uitspruiten en vrucht dragen, al is het na jaar en dag – en de Heere geeft, genade en eere, en dat telkens op nieuw. Wie Mij eeren, zal Ik eeren.

Des nachts was hij tot den Heere gekomen, en nu komt hij, terwijl allen hem zien kunnen. Christi woord aan hem (zie Joh. 3) is niet te vergeefs geweest. Toen luidde het woord tot hem: „Zoo gijlieden niet gelooft“ – „hoe zult gijlieden gelooven?“ Dat is er nu een zelfs uit het Sanhedrin, maar dien de mond gestopt was geworden. Wat maakt de doode Christus hier al menschen, levend, die als dooden waren! Hoe zijn hier de vreesachtigsten de moedigsten, hoe is de zwakke hier een held, en een eerste die een laatste was!

Nicodemus kwam ook. Kom gij ook, die dit leest of hoort! Versaag niet om uwe vreesachtigheid. Al ligt hier alles dood, alles gebroken, de Schrift kan niet gebroken worden, en de „morgen“ gaat op door Gods Woord.

Nicodemus bracht een *mengsel van mirre en aloë, omtrent honderd ponden*, kostende elk pond ongeveer negentig gulden. Gaarne gegeven! Wel is onze Heere in Zijnen dood bij de rijken geweest. Had het aan de Joden gelegen, Hij ware bij de goddeloozen op Golgotha in den kuil geworpen.

Mirre en aloë. Welke geurige doodskleederen! Zij bonden het lichaam Jesu *in linnen doeken*. Beeld van rouw en toch van onschuld en overwinning.

Jozef wond het in een zuiver fijn lijnwaad, lezen wij bij Mattheüs. Zoo is er toch overvloed van geld, en is het kostelijkste niet te veel. Zoo rijk was Hij in Zijn leven niet geweest, Hij die arm werd om ons rijk te maken. Maar ach wij arme menschen! ook wanneer wij den Heere het kostelijkste geven, wat wij hebben, zoo zal het toch blindheid en verkeerdheid zijn, hoe gaarne ook gegeven, hoe oprecht ook gemeend. Wij zien niets dan wat wij zien. Geene gedachte aan opstanding hier. Die honderd ponden mirre en aloë, die linnen doeken, hoe moeten die aan het lichaam kleven en bij herrijzing elke beweging onmogelijk maken, zoo Hij, die den dood overwint, niet ook macht genoeg had, om het pek en teer onzer beste daden, waarmede wij op zich zelven beschouwd Hem maar moeite aandoen, van Zich af te werpen!

En er was in de plaats, waar Hij gekruist was, een hof. Juist *in die plaats*, schrijft Johannes. „Om Uwentwil draag Ik versmaadheid, schande heeft Mijn aangezicht bedekt,“ lezen wij Psalm 69, vs. 8. Hoe dicht daarbij ligt de eer en verheerlijking! Maar ziet, in een hof, waar Adam allen overvloed uit de hand gaf, at hij zich van eenen boom den dood – in een hof wil Christus met dien dood worstelen, en dood zijnde, in eenen hof begraven worden, en verrezen, in dien hof Zich het eerst aan Maria openbaren met de opdracht: Zeg het aan Mijne broeders! In Zijn paradijs wacht Hij ons. Wat is nu tegenover den hof Eden, voor ons, die in den Heere ontslapen, het kerkhof? Is het iets anders dan de hof der opstanding?

In den hof was een nieuw graf, schrijft Johannes. Een graf, waar ons graf moest ingaan, mocht niet oud zijn.

In hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest. Dan kan geen ander daaruit verrijzen na drie dagen, dan Hij, die toen voor het eerst daarin gelegd werd. Maar in alle manieren lag in Christi graf Christus het eerst. Het graf was volgens Mattheüs *in eene steenrots uitgehouwen*, de wanden lieten dus niets door.

En een grooten steen tegen de deur des grafes gewenteld hebbende. Zoo was alles gesloten, goed gesloten, zoodat des Heeren lichaam niet kon beschadigd worden, en Hij kon er alleen weer uitkomen door de kracht des onvergankelijken levens. Geef mij genade, Heere, opdat ik ruste in U, mijnen Rotssteen! Stel Gij voor mij eenen beschermenden steen, en niemand zal hem roeren, een verzekerd zegel, en niemand zal het breken.

Ging hij (Jozef) weg. Even als wij van het graf gaan, als wij eenen dierbaren doode begraven hebben. Treurig naar huis gaan! In het huis is het naar en doodsch. En nu bange gedachten en bestrijding: wat hebt gij gedaan? Wat hebt gij nagelaten en verzuimd? En nu de zonden en toch het zaad des geloofs in het hart – en hoop en eene verwachting, een zeker voorgevoel, waarvan men zich geen rekenschap kan geven: Uit het graf komt en moet het toch weer komen, dat kan in het graf niet blijven.

En aldaar was Maria Magdalena en de andere Maria, zittende tegenover het graf.

Waarom *zaten* zij daar zoo? Was er inwendig rust, bij alle inwendige smart, hopeloosheid en onrust? Blijven wij daar ook eens tegenover zitten! Wat en wie ligt daar vóór u in het graf? Overwegen wij wel wat het Woord zegt: Matth. 12, vs. 40; Joh. 12, vs. 40; Rom. 6, vs. 4; Col. 2, vs. 12; Jes. 26, vs. 19, 20; Hoofdst. 57, vs. 2; Job 19, vs. 2.4, 25; Fil. 3, vs. 21; 1 Cor. 15.

Stippen wij hierbij kortelijk een paar gedachten aan op Matth. 27, vs. 62-66.

Des anderen daags. De Heere rust en geeft den Zijnen rust, maar Zijne vijanden rusten niet. Evenwel zijn zij te vergeefs bezig.

De overpriesters en Farizeën vergaderen tot Pilatus. Eene vergadering vol inconsequentie van zulke mannen, en dat op zulk eenen sabbat!

Zeggende: Heer! In hun hart meenden zij: hond!

Wij zijn indachtig des woords. En dat willen zij verijdelen. Zij, die den Heere nooit eene zonde hadden kunnen aantoonen!

Dat deze verleider nog levende gezegd heeft. Deze verleider. Schrikkelijk! Het helpt alles niets, hoe het ook van alle kanten is bewezen, dat Hij de rechte Leidsman is. Hoe diep is toch de mensch gevallen! Zij schandvlekken na Zijnen dood, wat Hij nog levende gezegd had. Zoo doet men den vromen en getuigen des Heeren thans nog. Er gebeure wat er gebeure, wat ook God doet om te toonen, hoe Hij met de Zijnen is, – voor hen die onder de wet zijn, blijven de oprechten des Heeren verleiders.

Na drie dagen zal Ik opstaan. Nu zeggen zij zonder verdraaiing, wat de Heere had gezegd. Zij wisten dus zeer wel, wat Hij geleerd had, en verraden zich zelve, dat zij met opzet valsche getuigen hadden opgezocht, om te getuigen, dat de Heere gezegd had, in drie dagen den tempel te Jerusaleem, zoo zij hem afbraken, weder te zullen opbouwen.

Dat het graf verzekerd worde tot den derden dag. Zoo veel te beter.

En stelen Hem. Des Heeren discipelen zijn dus dieven en hardnekkige dweepers! Maar wat hadden de discipelen dan daaraan gehad? In hetgeen huichelaars van de oprechten, denken, openbaren zij hunne eigene huichelarij, en hoe zij hunnen leugen denken vol te houden, alleen om zich niet aan de waarheid te onderwerpen.

Hij is opgestaan. Zoo denkt de duivel steeds bij voorbaat door de Farizeën de opstanding in twijfel te brengen.

De laatste dwaling erger dan de eerste. Ja, wel werd deze dwaling der overpriesters en Farizeën nog erger dan hunne vorige.

Gij hebt eene wacht. Geeft aan dezelve dus bevelen naar uw goeddunken.

Verzekert het (graf) gelijk gij het verstaat. Sarcastische woorden Gods uit den mond van Pilatus, waarmede Hij, die in den hemel woont, hen bespot!

Zij verzekerden het graf, den steen verzegeld hebbende. Psalm 76, vs. 11: „Want de grimmigheid des menschen zal U loffelijk maken, het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden.“ De geheele hel met al hare list kan dat niet te onder of in het graf houden, wat God tot eere brengen en met eeuwig heerlijk leven kroonen wil.

Ligt ook de waarheid in het graf,
Al wat haar drukt, dat moet er af.

Des Heeren genade en Geest leert de Zijnen, ook bij hun sterven, te sterven op Gods woord, en met den Heere Jesus en door oprecht geloof in Hem te zeggen: „In Uwe handen beveel ik mijnen geest, Gij hebt mij verlost, Gij, God der waarheid.“

Zoo sterven wij blijde in dezen troost,
En geven Hem over weduw en kroost.

En zoo kunnen wij zingen:

De dood heeft niets verschriklijks meer,
Hij stierf in 't sterven van den Heer.
Ons is hij slechts een onderpand
Van de intocht in 't beloofde land.

En wat onze begrafenis en ons graf aangaat, kunnen wij gerust zeggen, – terwijl de Heere ons eene eerlijke begrafenis verworven heeft, en alzoo de armsten der Zijnen dikwerf bij de rijken zijn in hunnen dood –:

Als mijne vrienden mijn graf verlaten,
Dan blijft Hij waken over mijn stof.
Walvisch des grafs! gij kunt mij niet houden,
Want in uw buik zelfs zing ik Zijn lof!
Wat ik hier leef, dat is door genade,
Sterf ik, ik sterf op dezelfde genâ,
Hij, die mijn ziel de zaligheid inleidt,
Slaat ook mijn stof tot aan de opstanding gâ.

Gij vrome lijder! gij wordt ook eenmaal afgenomen van het kruis. De Heere Jesus zal er u zelf afnemen. Hij maakt de banden los.

Wordt ook uw graf, oprechten des Heeren, steeds bij de goddeloozen besteld, God zal zorgen: Hij zal eeren die Hem eeren. Gij hebt, dat is zeker, waarheen gij ook gelegd wordt, een ander graf, dan het graf der goddeloozen is. Zie maar eens, waar zij den Heere gelegd hebben: zij hebben Hem wel in een nieuw graf, evenwel toch in *ons* graf gelegd. Ten derden dage staat Hij *met ons* op. De zware steen en de verzegeling hinderen in dezen niets; nu Hij ons graf, vóór wij er nog inkomen, tot het Zijne gemaakt heeft, gelooven wij ook, dat wij, die met Hem geplant worden in Zijnen dood, ook met Hem opstaan en eeuwig leven zullen, geestelijk, lichamelijk, met lichaam en ziel. Maar geduld, een weinig in de hevige bestrijding, welke gij ondervindt van duivel en zonde en allerlei nood, in betrekking tot de ondervinding van de kracht der opstanding Christi. Gij ligt in de mirre en in de aloë, en in linnen doeken, blijf zóó wat liggen in uw graf en zeg:

Rust mijn ziel, uw God is Koning.

Al zou Hij mij ook dooden, – zou ik niet hopen? De Heere zit bij den smeltkroes, waarin gij met Zijn Woord geworpen zijt.

De grafsteen van zonde en wet ligt boven op u. Gij kunt er niet van onder weg. Zoo gij gelooven kondet! Immers zijn wij, die gelooven, met Christus opgestaan; wij zijn dus voor God reeds lang uit het graf weg, al ligt er de steen nog op, en wij naar ons gevoelen er onder. Als er een bode des hemels komt, dan doet hij niets dan den steen van ons graf wentelen, en wij weten het niet, totdat het ons recht ernst wordt, den steen er af te krijgen, dan is er in de praktijk geen steen meer op. – Spreken wij in onzen zielenood aldus: „Heere Jesus, ik erken met waar geloof, – ach kom mijn ongeloof te hulp! – ik wensch het te erkennen, dat Gij ook voor mij begraven zijt in de aarde, bewonden met doeken, gezalfd als een doode, gelegd in zulk een graf, als waaruit U niemand kon redden dan Uwe en des Vaders kracht, – met een steen bedekt, met een zegel verzekerd en met eene wacht bewaakt. Laat mij smaken, Heere, de vrucht van Uwe begrafenis, dan zal geen graf mij verschrikken, geen dood zal mij van U scheiden.“

Na dit veelbewogen leven, waarin voor ons zoo vele bergen wijken en heuvelen wankelen, wensch ik mij en u eene stille rust in het graf. Hoe lang duurt die rust? Onze zielen daarboven verlangen hun van den Heere duur gekocht lichaam weder terug; dood en hel, die het in het graf vasthouden, hebben er volstrekt geen recht meer op: wat onze zielen daarboven verlangen, dat verlangt onze Heere mede. Wij blijven niet in de graven liggen, onze in den Heere ontslapenen ook niet, zoo wij maar in Christus gevonden zijn. Hij zal de Laatste over ons stof opstaan.

Ik wensch u en mij eenen goeden Vrijdag aan het einde onzer baan, dan is ons levensjaar, onze levensweek ten einde – dan gaan wij ons legeren in het koele graf; de vroeg gejaagde hinde² wekt ons, – en dan is het „opstanding“, en geen dood meer, verheerlijking en geene zonde meer, blijdschap en geene droefheid meer, eeuwig Zondag, eeuwig kerk, daar ginds op de hooge bergen, alle volmaakte rechtvaardigen rondom den troon Gods en des Lams, een eeuwig Avondmaal, en Jesus de zichtbare Gastheer, een eeuwig Halleluja!

„Mijne nieren verlangen zeer in mijnen schoot.“

Wat zal dat eene blijdschap en heerlijkheid, wat zal dat eene verrassing wezen, eenmaal werkelijk uit de volheid des heils van den Heere Jesus zelven te ontvangen het einddoel van Zijn lijden en sterven, het einde onzes geloofs, en ook van deze onze geloovige overdenkingen: de opstanding des vleesches en het eeuwige leven!

Hij zelf houde ons inmiddels vast, opdat wij niet vervallen van sterkte tot vrees en alzo den duivel, dien vijand van den Heere Jesus, behagen, – maar in onze vrees van Hem gegrepen, Zijne sterkte aangrijpen, en alzo doen, wat Hem behaagt. Zijne liefde en trouw toch zijn gebleken aan het kruis en tot in den dood, en blijken nog dagelijks in de Gemeente dier heiligen, die voor zich zelven zóó onverstandig werken, dat zij alles aan Hem doen en Hem alles geven willen, vergetende, wat Hij gezegd heeft: „Des menschen Zoon zal ten derden dage opstaan“ – en „Hij gaat u voor naar Galilea, aldaar, in dat land van zondaren, zult gij Hem zien.“

Vragen wij nu nog eens, om alles te zamen te vatten: „Waarom moest Christus begraven worden, of wat vrucht of nuttigheid hebben wij daarvan?“ zoo antwoorden wij: „Christus moest begraven worden om den wille der waarheid Gods.“ Die begrafenis was immers voorzegd Jes. 53, vs. 9; Psalm 16, vs. 10; vooral in hetgeen den Profeet Jona wedervoer: Matth. 12, vs. 40; en in den aschhoop bij het branofferaltair was zij afgeschaduw.

² Op Aijeletth hasschachar. Luther vertaalt dit: van de hinde, die vroeg gejaagd wordt. Ps. 22, vs. 1.

Die begrafenis behoort dus tot het tweede hoofdstuk van het Evangelie naar 1. Cor. 15.

Christus moest begraven worden, opdat het openbaar zij, dat Hij waarachtig gestorven is. Immers liet Hij Zijn zielloos lichaam van het kruis nemen, betasten en begraven, zoo ligt de grond vast, dat wij alleen in den dood Christi genoegdoening voor onze schuld, onze verzoening en ons leven te zoeken hebben, en ook alleen daarin vinden zullen. Daarom is het, dat de Heilige Schrift ons de begrafenis des Heeren met woord en daad zoo nadrukkelijk voorhoudt en inscherpt.

Christus moest begraven worden om onze zonden met Zich te begraven, te bedekken, en voor altijd van de aarde weg te nemen, en in de diepte te werpen; dus is Zijn graf die diepte der zee, waarin volgens Micha 7, vs. 19 de Heere al onze zonden werpt. Deze oorzaak van Zijne begrafenis zien wij duidelijk en klaar afgebeeld in onzen Doop, ja daarin worden wij de vrucht van Zijne begrafenis deelachtig, daarin ontvangen wij het onderpand en zegel, dat wij als oude menschen met Hem begraven en als boosdoeners van voor Gods heilige oogen en van de aarde weggenomen zijn, en alzoo eerst met den Heere tot stof geworden zijn, voordat wij in onzen dood tot stof worden. Dit leeren wij van den Apostel, Rom. 6, vs. 4.

Christus moest begraven worden, om zoo onze graven te heiligen, opdat zóó, hetgeen anders een kerker des doods is, eene stille slaapkamer der rust voor ons zij.

Christus moest begraven worden en uit het graf weder opstaan, om ons, tegen alle vreeze des doods aan, van eene zalige opstanding uit het graf te verzekeren.

Wij weten nu verder tot onzen troost uit des Heeren begrafenis, dat Hij Zich volkomen en genoegzaam voor ons vernederd heeft en gehoorzaam geweest is; – immers wij zien een lijk en, met eerbied gezegd, een dood aas van het kruis nemen en in het graf leggen.

Zoo heeft dan God waarlijk in Christus aan al onze zonden en hare gevolgen gedacht, om die in Christus allen weg te nemen.

Onze geheele verdoemenis en al onze zonden zijn dus waarlijk met Christus in de diepte der aarde geworpen, om aldaar na Zijne opstanding te blijven, en nooit aan het daglicht of in het gericht Gods gebracht te worden.

Zoo is dan door deze allerdiepste vernedering Christi de toorn Gods over de Zijnen geheel gestild, en voor onzen gruwelijken hoogmoed volkomene voldoening gegeven, opdat wij immers niet versagen, maar naar die stemme hooren, welke ons toeroept: „Ik zal niet meer op u toornen.“ Jes. 54.

Toen Jona de Profeet over boord geworpen was, hield de storm op, en hadden de scheepslieden eene stille, gladde zee.

Verder weten wij nu, dat onze Heere de volkomene overwinning door den dood behaald heeft. De Heere heeft hel en dood in het graf opgezocht en zoo in de hel de hel gevangen genomen, den dood gedood, het graf begraven.

En ons kerkhof is des Heeren akker. Een zaad, dat rijpt voor de eeuwigheid, heeft Zijne eigene hand er ingeworpen tot den dag des oogstes; dan vergaderen ons Zijne heilige engelen.

Is nu Christus voor ons gestorven en begraven, laat ons niet spelen met doodsbeenderen en bekeneelen, en zoo wij ons er mede verontreinigd hebben, zoo laat ons niet rusten, voordat wij van doode werken gereinigd zijn, met Zijne asch en met het heilige water Zijner ontzondiging. Amen.